

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 10. 02. 2012
SWD(2012) 14

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

**Útmutató az állami vállalatok állami támogatási szabályoknak megfelelő
finanszírozásáról, szerkezetátalakításáról és privatizálásáról**

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

Útmutató az állami vállalatok állami támogatási szabályoknak megfelelő finanszírozásáról, szerkezetátalakításáról és privatizálásáról

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	Alapelvek	3
3.	Állami vállalatok finanszírozása	6
4.	Állami vállalatok szerkezetátalakítása	8
5.	Állami vállalatok privatizálása.....	10
6.	Következtetések	15

1. BEVEZETÉS

A jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság során nyilvánvalóvá vált, hogy egyes állami vállalatok veszteségesek és/vagy gazdasági életképességüket veszélyeztető, jelentős mértékű adósságot halmoztak fel. Az állami vállalatokat terhelő problémákat több tagállam finanszírozási lépések (pl. tőkejuttatás, adósságleírás), szerkezetátalakítási és/vagy privatizációs intézkedések segítségével próbálja megoldani. Előfordulhat, hogy ezek az intézkedések állami támogatást tartalmaznak. Az állami támogatást tartalmazó intézkedések mindaddig nem hajthatók végre, amíg azokat a Bizottság jóvá nem hagyta. Az állami támogatási intézkedések összeegyeztethetőségét az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) alapján kell megvizsgálni.

Jelen útmutató célja, hogy felhívja a tagállamok figyelmét azokra az európai uniós állami támogatási szabályokra, amelyeknek meg kell felelniük akkor, amikor állami vállalatok tekintetében finanszírozási, szerkezetátalakítási és/vagy privatizációs intézkedéseket hoznak. További célja, hogy pontosítson néhány, az állami támogatásra vonatkozó főbb elvek Bizottság általi alkalmazásának módját érintő kérdést. Útmutatónk kizárólag a meglévő szabályokra vonatkozik, az egyedi esetek mindig külön elemzést igényelnek.

Az útmutató továbbá tisztázni kívánja, milyen hatást gyakorolhatnak az állami támogatási szabályok azon, gazdasági kiigazítási programokat végrehajtó tagállamok politikájára és döntéseire, amelyek az állami költségvetésre nehezedő terheket egyebek mellett állami vállalatok szerkezetátalakításával és/vagy privatizációjával kívánják enyhíteni. A Bizottság különösen a jelentős privatizációs programokat végrehajtó tagállamokat ösztönzi a szoros kapcsolattartásra, annak érdekében, hogy a program végrehajtása során esetlegesen felmerülő, állami támogatással összefüggő kérdéseket kielégítő módon, idejében lehessen kezelni. Ez elősegíti majd a jogbiztonság lehető legteljesebb érvényesülését, és a privatizációs folyamatot potenciálisan késleltető jogviták elkerülését.

Ez az útmutató az Európai Bizottság tájékoztatási célú szolgálati munkadokumentuma. Nem tekinthető a Bizottság e témában elfoglalt hivatalos álláspontja megjelenítésének vagy előrevetítésének. Nem képezi a vonatkozó jog összefoglalását, és nem érinti a Szerződés állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek Bíróság vagy Törvényszék által adott értelmezését. Ellenkező megállapítások hiányában az útmutatóban hivatkozott elvek nemcsak az állami vállalatokra, azaz a részben vagy egészben állami tulajdonban lévő vállalatokra alkalmazandók, hanem általánosabban bármely állami hatóság által egy vállalkozásban birtokolt bármely üzletrészre vagy részesedésre, függetlenül attól, hogy az állami hatóság ténylegesen irányítást gyakorol-e a vállalkozás felett, vagy sem.

2. ALAPELVEK

Mikor minősül egy intézkedés állami támogatásnak?

Az állami támogatás fogalmát az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése határozza meg. Eszerint az állami támogatás a következő négy, kumulatív elemet tartalmazza:

- (1) A tagállamok által vagy **állami forrásból** nyújtott támogatás.

Az állami támogatási szabályok összefüggésében az állam nemcsak a központi államigazgatást foglalja magában, hanem kiterjed a kormányzat valamennyi szintjére (pl.

régiók, helyi önkormányzatok stb.) Különös figyelmet kell fordítani a közvállalkozásokra, mivel lépéseik sok esetben az államnak tudhatók be, és állami forrásokra támaszkodhatnak.

Az intézkedés öltheti pozitív transzfer (pl. kölcsön vagy vissza nem térítendő támogatás) vagy negatív transzfer formáját. Utóbbi esetben az állam lemond egyes, szokásos esetben őt megillető bevételekről (pl. adómentesség vagy adósság-elengedés révén).

(2) **Szelektív előnyt** biztosít (bizonyos vállalkozásnak, bizonyos áruk termelésének vagy bizonyos szolgáltatások nyújtásának).

Az intézkedés kedvezményezettjének vállalkozásnak kell lennie. Az állami támogatási szabályok vonatkozásában ez funkcionális kritériumot jelent: a lényeg a tevékenység gazdasági természete és az, hogy a kedvezményezett kínál-e árut vagy szolgáltatást a piacon, nem pedig az, hogy milyen jogi formában működik, vagy hogy nyereségérdekelt-e.

Az EUMSZ állami támogatásra vonatkozó cikkei, azaz a 107. cikk és az azt követő cikkek megkülönböztetés nélkül vonatkoznak a magán- és a közvállalkozásokra. Ennek alapja részben az EUMSZ 345. cikke, amely megfogalmazza a tulajdoni renddel szembeni semlegesség elvét, részben a Bíróság ítélkezési gyakorlata, amely ugyancsak elismeri a magán- és közvállalkozások közötti egyenlőség elvét.

Egy intézkedés akkor részesíti előnyben a kedvezményezett vállalkozást, ha olyan pénzügyi vagy üzleti előnyt biztosít, amelyet a vállalkozás a piacon nem érhetett volna el (jellemzően azért, mert az állam az előnyt díjmentesen vagy nem elégséges ellenérték fejében nyújtotta). Az állami hatóságok gazdasági műveleteinek értékelése során a Bizottság a szokásos piaci magatartást használja mérceként. Annak megállapítására, hogy mi számít szokásos piaci magatartásnak, a Bizottság a piacgazdasági befektető elvét alkalmazza, amelyről részletesebben az 5. szakaszban szólunk.

Az előnynek szelektívnek kell lennie, azaz abból csak bizonyos vállalkozások, régiók és/vagy gazdasági tevékenységek részesülhetnek, mások kárára. Fontos megjegyezni, hogy egy formálisan semleges (azaz papíron mindenki számára nyitva álló) intézkedés *de facto* szelektív lehet, ha a gyakorlatban csak bizonyos vállalkozásokra vonatkozik.

(3) **Torzítja a versenyt** (vagy azzal fenyeget).

Ha egy állami intézkedés megerősíti (vagy megerősítheti) a kedvezményezett vállalkozás versenytársaival szembeni versenyhelyzetét, akkor úgy tekintendő, hogy a verseny torzul. Az EUMSZ szerint nincs szükség a verseny tényleges torzulására, elegendő kritérium az, hogy az intézkedés a verseny torzulásával fenyeget.

(4) **Érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.**

A Bíróság ezt a kritériumot is tágan értelmezte. Ennek értelmében elegendő, hogy a kedvezményezett vállalkozás olyan árut vagy szolgáltatást forgalmaz, amely a tagállamok közötti kereskedelemben is forgalmazható. Ez azt jelenti, hogy egy intézkedés akkor is érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, ha annak kedvezményezettje nem folytat tagállamok közötti kereskedelmi tevékenységet.

Amennyiben valamely intézkedés mind a négy, kumulatív kritériumnak megfelel, akkor állami támogatásnak minősül, amelyet fő szabályként tilt az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése. Az EUMSZ 107. cikkének (2) és (3) bekezdése ugyanakkor több olyan feltételt

tartalmaz, amelynek megfelelően az állami támogatást a belső piaccal összeegyeztethetőnek kell vagy lehet tekinteni, azaz a Bizottság (amely az állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségek megállapítása tekintetében kizárólagos hatáskörrel rendelkezik) azt engedélyezheti. E cikkek alapján a Bizottság részletező jogi aktusokat és útmutató dokumentumokat tett közzé annak érdekében, hogy világossá tegye, milyen kritériumokat alkalmaz az állami támogatások összeegyeztethetőségének elbírálása során¹.

A Bizottság előtti állami támogatási eljárások főbb ismérvei

- Minden állami támogatási intézkedést (legyen szó akár egyedi intézkedésről, akár támogatási programról) be kell jelenteni a Bizottságnak engedélyezés céljából. Egyetlen ilyen intézkedést sem lehet hatályba léptetni mindaddig, amíg a Bizottság azt nem engedélyezte (ún. felfüggesztési kötelezettség)². Minden, a Bizottság jóváhagyását megelőzően hatályba léptetett állami támogatást jogellenesnek kell tekinteni, és kamatokkal növelt összegét vissza lehet fizettetni a kedvezményezettel.
- Az intézkedés bejelentését követően a Bizottságnak két hónapon belül döntést kell hoznia. A két hónap attól az időponttól értendő, amikor a bejelentés hiánytalanná vált, és a Bizottságnak valamennyi szükséges információ a rendelkezésére áll.
- Hiánytalan bejelentés birtokában a Bizottság határozhat úgy, hogy i. az intézkedés nem minősül támogatásnak, ii. az intézkedés támogatás, de a belső piaccal összeegyeztethető (következésképpen engedélyezett), vagy iii. kétséges, hogy a támogatás összeegyeztethető-e a belső piaccal, mely esetben a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indít.
- Amennyiben a Bizottság úgy határoz, hogy hivatalos vizsgálati eljárást indít, részletes elemzésnek veti alá az intézkedést és az összeegyeztethetőség esetleges okait. A hivatalos vizsgálati eljárás megindítása a Bizottság végső döntése tekintetében nem irányadó. A hivatalos vizsgálati eljárás időtartamára nem vonatkozik kötelező előírás, mindamellett a Bizottság mindent megtesz azért, hogy lehetőleg az eljárás megindításától számított 18 hónapon belül határozatot hozzon³.
- A hivatalos vizsgálati eljárás a Bizottsági végső határozatával zárul, melyben a Bizottság megállapítja, hogy i. az intézkedés állami támogatásnak minősül-e, és ha igen, akkor ii. összeegyeztethető-e a belső piaccal és biztonsággal végrehajtható-e, vagy iii. összeegyeztethetetlen és nem hajtható végre (amennyiben már végrehajtották, a Bizottság

---

¹ Valamennyi szabály megtalálható a http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html weboldalon.

² Mindamellett az előzetes bejelentési kötelezettség tekintetében is léteznek kivételek. Lásd például az Európai Közösséget létrehozó szerződés 92. és 93. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 1998. május 7-i 994/98/EK tanácsi rendeletet (HL L 142., 1998.5.14., 1. o.) és a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendeletet (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9., 3. o.).

³ Lásd az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1999.3.27., 1 o.) 7. cikkének (6) bekezdését. Ez a határidő a Bizottság és az érintett tagállam közös megállapodásával meghosszabbítható.

rendszerint felszólítja a tagállamot arra, hogy a támogatást fizettesse vissza a kedvezményezett).

A Bizottság emellett versenytársak, állampolgárok és más felek feltételezett állami támogatással kapcsolatos panaszait is megvizsgálja, valamint saját kezdeményezésére is vizsgálatot indíthat. Így amennyiben az érintettek nem jelentenek be a Bizottságnak engedélyezés céljából valamely, még hatályba nem léptetett támogatási intézkedést, azzal egyértelműen a jogvita lehetőségét kockáztatják, és azt, hogy a végrehajtás nehézségekbe ütközik majd, amennyiben az intézkedés jogellenes állami támogatásnak minősül. Meg kell említeni továbbá azt a lehetőséget, hogy egy állami támogatási intézkedést nemzeti bíróság is semmissé nyilváníthat vagy felfüggeszthet, és az ilyen támogatást visszafizettetheti, amennyiben felkérést kap az adott intézkedés állami támogatásnak minősítésére (például valamely versenytárstól)⁴.

A Bizottság mindemellett létrehozott egy speciális, **prenotifikációs eljárást** is, amely informális úton segíti a tagállamokat a bejelentések elkészítésében. A tagállamok ezen eljárás keretében azzal kapcsolatban is tanácsot kérhetnek, hogy egy intézkedés állami támogatásnak tekintendő-e. A bejelentést megelőző eljárás **informális úton, a bizalmas kezelés** követelményeinek tiszteletben tartásával zajlik.

3. ÁLLAMI VÁLLALATOK FINANSZÍROZÁSA

Az állami hatóságok határozhatnak úgy, hogy szerkezetátalakítási/privatizációs folyamat keretében biztosítanak forrásokat állami vállalatok számára. Ebben az esetben nem minősülnek állami támogatásnak, és a bejelentési kötelezettségtől mentesek az olyan intézkedések, amelyeket piaci feltételekkel, azonos iparágban működő magántulajdonos/magánbefektető számára is kielégítő hozam ellenében nyújtanak. Nem ez a helyzet azonban akkor, amikor az új tőkét olyan körülmények között nyújtják, amelyek nem lennének elfogadhatók egy, az adott piaci feltételek között működő magánbefektető számára. Ilyen eset például, i. amikor a vállalat pénzügyi helyzete – és különösen tartozásainak szerkezete és mértéke – olyan, hogy a tőkebefektetéstől ésszerű időn belül nem várható rendes megtérülés (osztalék vagy tőkenyereség formájában), ii. amikor a vállalat – elégtelen cash flow-ja miatt vagy bármely más okból – nem lenne képes a tőkepiacon hozzájutni beruházási programhoz szükséges forrásokhoz, iii. amikor a részesedés rövid távra szól, időtartama és eladási ára előre rögzített, és pedig olyan módon, hogy a tőkét biztosító felet megillető hozam jelentősen alacsonyabb annál, mint amelyet hasonló időszakban tőkepiaci befektetésből várhatna, vagy iv. amikor az állami szerepvállalás keretében a nehéz helyzetben lévő vállalkozás működésképtelen üzletágait vagy azok egy részét újonnan létrehozott jogi személy veszi át vagy működteti tovább.

Ha valamely támogatási intézkedés minden olyan szükséges feltételnek megfelel, amely alapján egy intézkedés állami támogatásnak minősül, e támogatás még számos okból

---

⁴ Lásd az állami támogatásra vonatkozó jogszabályok nemzeti bíróságok általi végrehajtásáról szóló bizottsági közleményt (HL C 85., 2009.4.9., 1. o.). A közlemény eligazít a felfüggesztési kötelezettség megsértése esetén alkalmazható szankciókról, így a jogellenes támogatás visszafizettetéséről, a kártérítési követelésekről, az ideiglenes intézkedésekről vagy a kamatok visszafizettetéséről. A közlemény emellett létrehoz két konzultációs mechanizmust a nemzeti bíróságok számára, melyek keretében a bíróságok tájékoztatást kérhetnek a Bizottságtól a Bizottság birtokában lévő információkról és/vagy kikérhetik a Bizottság véleményét az állami támogatási szabályok alkalmazásával kapcsolatban.

összeegyeztethető lehet a belső piaccal. Itt nincs lehetőség arra, hogy az összeegyeztethetőség minden lehetséges okát összegezzük, csak megemlítünk néhányat, amely a gazdasági kiigazítási programok kapcsán érvényes lehet: megmentési és szerkezetátalakítási támogatás⁵, regionális támogatás⁶, képzési támogatás⁷, kutatás-fejlesztési és innovációs támogatás⁸ stb. Amennyiben az állami vállalat finanszírozása nem felel meg az összeegyeztethetőség feltételeinek, fő szabály szerint összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül.

Külön szabályok vonatkoznak a Szerződésekben általános gazdasági érdekű szolgáltatásokként meghatározott közszolgáltatások finanszírozására. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások olyan gazdasági tevékenységek, amelyeket az állami hatóságok az állampolgárok számára kiemelt fontosságúnak tartanak, és amelyeket állami beavatkozás hiányában a piaci szereplők nem biztosítanak (vagy más feltételek mellett biztosítanak)⁹. A Bíróság az Altmark-ítéletben állapította meg részletesen azokat a kumulatív feltételeket, amelyeknek megfelelően az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezése nem minősül állami támogatásnak¹⁰. Az általános érdekű gazdasági szolgáltatásokra vonatkozóan a Bizottság által 2011. december 20-án elfogadott új szabályozási csomag meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető az uniós szabályokkal¹¹.

---

⁵ Lásd a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatást (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.).

⁶ Lásd különösen a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásról szóló iránymutatást (HL C 54., 2006.3.4., 13. o.).

⁷ Lásd a képzéshez nyújtott, egyedi bejelentéshez kötött állami támogatásra vonatkozó összeegyeztethetőségi elemzés kritériumairól szóló bizottsági közleményt (HL C 188., 2009.8.11., 1. o.).

⁸ Lásd a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszerét (HL C 323., 2006.12.30., 1. o.).

⁹ Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások a jelentős kereskedelmi szolgáltatásoktól kezdve (hálózati iparágak, pl. postai szolgáltatások, energiaellátás, elektronikus hírközlési szolgáltatások, tömegközlekedési szolgáltatások) az egészségügyi és a szociális szolgáltatások széles köréig terjednek (pl. idősök és fogyatékkal élő személyek ápolása).

¹⁰ A Bíróság C-280/00. sz., *Altmark Trans GmbH* ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete (EBHT 2003., I-7747. o.). Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáért juttatott ellentételezés akkor nem minősül állami támogatásnak előny hiánya okán – és azt akkor nem kell engedélyezés céljából előzetesen bejelenteni a Bizottságnak –, ha megfelel a következő négy kumulatív feltételnek: i. a kedvezményezett egyértelműen meghatározott közszolgáltatási feladatot lát el; ii. az ellentételezés kiszámításának alapjául szolgáló feltételeket előzetesen meghatározott, objektív és átlátható módon állapítják meg; iii. az ellentételezés nem haladja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek és a kötelezettségek teljesítéséből származó bevételek különbségét, plusz egy ésszerű nyereség összegét; iv. a kedvezményezettet közbeszerzési eljárás keretében választják ki, vagy a kompenzáció nem lépi túl egy olyan, jól vezetett vállalkozás költségeit, amely megfelelő eszközökkel rendelkezik a közszolgáltatás nyújtására.

¹¹ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közleményt (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.), az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló bizottsági határozatot (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.) és a közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabályról szóló bizottsági közleményt (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.).

A túlkompensáció fennállásának vagy hiányának megállapítása érdekében az átláthatósági irányelv¹² úgy rendelkezik, hogy az ellentételezésben részesülő azon vállalatoknak, amelyek a közszolgáltatások ellátása mellett más piacokon is jelen vannak, a különböző tevékenységekkel kapcsolatos pénzügyi műveletekről elkülönített elszámolásokat kell vezetniük. A közvállalkozások esetében – melyek az átláthatósági irányelv értelmében olyan vállalkozások, amelyekre a hatóságok közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhatnak – a tagállamoknak biztosítaniuk kell az ezen vállalkozások rendelkezésére bocsátott állami forrásoknak és e források tényleges felhasználásának az átláthatóságát. Ezt az átláthatósági követelményt különösen a működési veszteségek pótlása, a tőkejuttatások, a vissza nem térítendő támogatások vagy kedvezményes feltételek mellett nyújtott kölcsönök, a felhasznált állami pénzeszközök elvárható megtérüléséről való lemondás és a hatóságok által kirótt pénzügyi terhek megtérítése esetében kell alkalmazni.

4. ÁLLAMI VÁLLALATOK SZERKEZETÁTALAKÍTÁSA

Bizonyos esetekben a tagállamok valamely vállalat magánosításából származó bevételek maximalizálása érdekében dönthetnek úgy, hogy a potenciális vevők érdeklődésének fokozása céljából először átalakítják a privatizálandó vállalatot. Az állami vállalatok privatizációjának összefüggésében célszerűnek tűnik ezért röviden összefoglalni a szerkezetátalakítási támogatásra vonatkozó főbb szabályokat.

Alapelv, hogy a szerkezetátalakítási támogatás nem minősül állami támogatásnak, ha az intézkedés piaci feltételekkel történik, azaz ha meghozatala hasonló körülmények között a vállalat magántulajdonosai/magánhitelezői számára is ésszerű üzleti döntés lett volna. Amennyiben az állami támogatás nem zárható ki egyértelműen, az intézkedést a szerkezetátalakítás végrehajtása előtt be kell jelenteni a Bizottságnak, melynek azt előzetesen jóvá kell hagynia. Az intézkedés összeegyeztethetőségét a Bizottság a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás alapján vizsgálja meg¹³.

Szerkezetátalakítási támogatásra csak akkor lehet jogosult egy vállalat, ha az iránymutatás 9–13. pontja értelmében vett „**nehéz helyzetben**” van. Röviden, a nehéz helyzetben lévő vállalkozás olyan vállalkozás, amely képtelen arra, hogy akár saját erőforrásai révén, akár a tulajdonosától/résztvényeseitől vagy hitelezőktől szerezhető források segítségével megszüntesse veszteségeit, amelyek – az állami hatóságok külső beavatkozása nélkül – rövid vagy középtávon majdnem bizonyosan üzleti tevékenységének kényszerű beszüntetéséhez vezetnének.

A támogatás nyújtását a kedvezményezett **hosszú távú életképességének helyreállítását** reális feltételezések alapján, ésszerű időn belül célul kitűző szerkezetátalakítási terv végrehajtásától kell függővé tenni. A kedvezményezettnek fel kell hagynia azon tevékenységekkel, amelyek még a szerkezetátalakítás után is strukturálisan veszteségesek maradnának. A szerkezetátalakítási tervet végrehajtása előtt a Bizottságnak jóvá kell hagynia.

¹² A Bizottság 2006. november 16-i 2006/111/EK irányelve a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról (HL L 318., 2006.11.17., 17. o.).

¹³ Lásd az 5. lábjegyzetet. Jóllehet az iránymutatás alapján megmentési célú támogatás is nyújtható (átmeneti és visszafordítható támogatás formájában), valószínűtlen, hogy a támogatás e formája állami vállalatok esetében különösebben releváns lenne.

A támogatást a **minimálisan szükséges mértékre kell korlátozni**. A kedvezményezettnek jelentős mértékben hozzá kell járulnia a szerkezetátalakításhoz, vagy saját forrásaiból vagy piaci feltételek mellett szerzett külső finanszírozásból. E hozzájárulásnak valósnak (ténylegesnek) kell lennie – az nem tartalmazhat jövőbeni várt nyereséget, pl. cash flow típusú tételt –, és a lehető legmagasabbnak kell lennie. A saját hozzájárulás mértékének nagyvállalkozások esetében rendszerint el kell érnie az átalakítási költségek legalább 50 %-át¹⁴.

Fontos elem, hogy **kompenzációs intézkedéseket** kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy a lehető legkisebb mértékre korlátozzák a verseny abból eredő torzulását, hogy a vállalat életképességének megtartását támogatás tette lehetővé. Ezek az intézkedések az adott eset sajátosságaitól és a megállapított versenytorzulástól függően magukban foglalhatják eszközök elidegenítését, kapacitások vagy piaci jelenlét csökkentését, az érintett piacra való belépés akadályainak csökkentését stb.¹⁵. Ez a feltétel azonban kisvállalkozásokra rendes esetben nem alkalmazandó, mivel feltételezhető, hogy a kisvállalkozásoknak nyújtott *ad hoc* támogatás általában nem torzíja a versenyt oly mértékben, hogy az a közös érdeket sértene¹⁶. A veszteségleírás és a veszteséges tevékenységek megszüntetése, amely mindenképpen szükséges az életképesség helyreállításához, nem minősül kompenzációs intézkedésnek.

Emellett tiszteletben kell tartani az „**először és utoljára**” elvét. Eszerint nem nyújtható szerkezetátalakítási támogatás olyan vállalkozásnak, amely az elmúlt 10 évben már részesült ilyen támogatásban.

Az állami vállalat eladása hozzájárulhat a szerkezetátalakítási támogatás összeegyeztethetővé tételéhez, feltéve, hogy a vevő új finanszírozást biztosít a vállalat számára. Az új finanszírozás annak jeleként értelmezhető, hogy a piac bízik a vállalat hosszú távú életképességének helyreállításában. Az ilyen finanszírozás általában a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás 43. pontja értelmében vett „valós hozzájárulásnak” tekintendő.

Bár a szerkezetátalakítási támogatásra vonatkozó általános elvek a gazdaság minden ágazatára egyaránt alkalmazandók, külön szabályok és feltételek vonatkoznak a mezőgazdasági¹⁷, halászati¹⁸, pénzügyi¹⁹ és közlekedési²⁰ vállalkozásokat érintő szerkezetátalakításra.

---

¹⁴ Kisvállalkozások esetében legalább 25 %-os, középvállalkozások esetében legalább 40 %-os saját hozzájárulás tekinthető megfelelőnek. Kivételes körülmények között és a tagállam által igazolandó különösen nehéz helyzetben a Bizottság bármely vállalkozástípus esetében alacsonyabb hozzájárulást is elfogadhat.

¹⁵ Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontja értelmében nyújtott regionális támogatásokra jogosult térségekben kevésbé szigorú engedélyezési feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását és a kedvezményezett saját hozzájárulásának mértékét illetően. Lásd a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás 55. és 56. pontját.

¹⁶ Lásd az előző lábjegyzetben említett iránymutatás 41. pontját.

¹⁷ Lásd különösen a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás 5. szakaszát, valamint az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásokat (2007–2013) (HL C 319., 2006.12.27., 1. o.).

¹⁸ Iránymutatás a halászati és akvakultúra-ágazat számára nyújtott állami támogatások felülvizsgálatához (HL C 84., 2008.4.3., 10. o.).

5. ÁLLAMI VÁLLALATOK PRIVATIZÁLÁSA

Mint korábban már említettük, az állami hatóságok gazdasági műveleteinek értékelése során a szokásos piaci magatartás szolgál mérceként. Ez az általános elv a privatizációra is vonatkozik: a privatizáció akkor nem foglal magában állami támogatást, ha az állami hatóságok biztosítják, hogy piaci kondíciók mellett történjék, és hogy se a vevő, se az értékesített vállalkozás ne tegyen általa szert előnyre (amely jellemzően állami bevételkieséssel jár). Ez különösen a nagymértékben eladósodott vállalatok esetében releváns, amelyek tekintetében a felszámolás kézzelfogható lehetőség.

Az állami támogatás meglétét vagy hiányát a Bizottság a piacgazdasági befektető elvének alkalmazása alapján állapítja meg. Az esetleges előny létének és mértékének megállapítása érdekében össze kell hasonlítani az állami hatóságok intézkedéseit azokkal az intézkedésekkel, amelyeket egy „rendes” piaci szereplő hozott volna hasonló körülmények között²¹. A piacgazdasági befektető elvének alkalmazása során a Bizottság csak azokat a költségeket veszi figyelembe, amelyeket egy azonos helyzetben lévő magánbefektető is viselne, azokat a költségeket vagy veszteségeket viszont nem, amelyeket az állam mint közhatóság vállal fel²².

Amennyiben ez a vizsgálat azt mutatja, hogy egy rendes piaci szereplő ugyanúgy tett volna, mint az állam, akkor kizárható az előny jelenléte, és nincs szó állami támogatásról. Abban az esetben, ha az állam egy magánbefektetővel együtt (egyidejűleg) fektet be valamely vállalkozásba hasonló körülmények között és vele azonos feltételekkel, a magánbefektető részvétele erős bizonyíték arra nézve, hogy teljesül a piacgazdasági befektető elve. Ekkor azonban szükséges feltétel, hogy a magánbefektető befektetése jelentős legyen, és magatartását ne befolyásolja az állam viselkedése.

Privatizációs kontextusban a piacgazdasági befektető elve a piacgazdasági eladó elvének feleltethető meg. Utóbbi mögött az a feltételezés húzódik meg, hogy egy magáneladó a lehető legmagasabb áron és az árat valószínűsíthetően csökkentő feltételek kikötése nélkül igyekezne eladni vállalkozását. Állami tulajdonban lévő vállalat (vagy a vállalat eszközeinek) eladásakor az állami támogatás kizárása érdekében a tagállamnak elvben piacgazdasági

---

¹⁹ Lásd különösen: A Bizottság közleménye a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.). Meg kell jegyezni, hogy ez a közlemény és a pénzügyi ágazatra vonatkozóan a gazdasági és pénzügyi válságra válaszul elfogadott többi közlemény ideiglenes szabályokat tartalmaz. E közlemények jogalapja az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja, azaz jogalapjuk eltér a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közlemény jogalapjától.

²⁰ Lásd például a vasúti vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatást (HL C 184., 2008.7.22., 13. o.) vagy az EK-Szerződés 92. és 93. cikkeinek és az EGT-megállapodás 61. cikkének a légi közlekedési ágazatban nyújtott állami támogatásokra való alkalmazásáról szóló iránymutatást (HL C 350., 1994.12.10., 5. o.).

²¹ Megjegyzendő, hogy a támogatás jelenlétének vagy hiányának megállapítása szempontjából irreleváns, hogy megfelelően működik-e a piac vagy sem (pl. negatív externáliák és túlzott kockázatkörülés miatt időlegesen nyomott árak jellemzik-e). A piac nem megfelelő működése és a támogatás melletti más esetleges érvek azonban figyelembe vehetők a támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata során.

²² A támogatás jelenlétének megállapítása szempontjából, mely vizsgálat középpontjában a vállalkozás számára jelentkező szelektív előny léte áll, irrelevánsak az intézkedés esetleges pozitív externáliái. Ezek az externáliák azonban figyelembe vehetők a támogatás összeegyeztethetőségének ezt követő vizsgálata során.

eladóhoz hasonlóan kell eljárnia, azaz az értékesítésből származó bevételek maximalizálására (vagy a veszteségek minimalizálására) kell törekednie. Ha másként viselkedik, akkor a privatizáció állami forrásoknak a vevő vagy a privatizált vállalat javára történő átengedésével járhat, ami feltételezhetően állami támogatásnak minősül.

Állami vállalatok későbbi privatizációjának megkönnyítését célzó előkészítő intézkedések

Annak érdekében, hogy az eladandó vállalatot vonzóbbá tegyék a potenciális vevők számára, a tagállamok úgy határozhatnak, hogy a vállalat mérlegének eszköz- és/vagy forrásoldalát „megtisztítják” vagy átstrukturálják. Ezek a privatizációt előkészítő intézkedések sok esetben állami támogatást tartalmaznak, amely öltheti szerkezetátalakítási támogatás formáját (lásd a 4. szakaszt), vagy megjelenhet a vállalat működését vagy irányítási modelljét érintő változások által nem kísért, tisztán pénzügyi intézkedésekben (lásd a 3. szakaszt). A privatizációt megelőzően végrehajtott ilyen pénzügyi lépések, különösen az állami vállalat adósságainak leírása, az adósság részvényre vagy más eszközökre történő cseréje és a tőkeemelés állami támogatásnak minősülnek akkor, ha nem felelnek meg a piacgazdasági befektető fent ismertetett elvének.

Mindazonáltal nem lehet eleve kizárni azt, hogy az állami hatóságok ilyen esetben piaci alapon járnak el, azaz nincs szó állami támogatásról, mivel a piacgazdasági befektető elve teljesül. Amennyiben például a privatizáció nyilvános részvénykibocsátás (IPO) vagy részvények tőzsdei értékesítése útján valósul meg, állami támogatás nélkül is leírható vagy csökkenthető az adósság abban az esetben, ha a tőzsdei bevezetésből származó bevétel meghaladja az adósságcsökkentés összegét.

A Lengyelország által a PZL Hydral tekintetében végrehajtott intézkedésekről szóló bizottsági határozat (C 40/2008) jó példa az adósság kezelése és a privatizáció kapcsán felmerülő kérdésekre.

Az intézkedések között szerepelt az állami hitelezők követeléseinek rendezése a PZL Hydral eszközeinek rendezett formában történő értékesítése útján, melynek kapcsán a Bizottság utólagosan megvizsgálta a piacgazdasági hitelező elvének érvényesülését²³. A csőd mint alternatív forgatókönyv vizsgálatát követően a Bizottság – figyelembe véve az állami hitelezők rangsorát és biztosítékait – úgy határozott, hogy *„minden állami hitelező [...] jobban jár a PZL Hydral összes eszközének értékesítése esetén, vagyis mindegyikük a fennálló követelése nagyobb hányadát szerzi vissza, mint a felszámoláshoz vezető csőd-forgatókönyv esetén”*.

Ugyanebben az ügyben egy kapcsolt vállalkozás, a PZL Wrocław számára hitelt nyújtott állami tulajdonosa. Mivel a vállalkozás nehéz helyzete bizonytalanná tette a hitel visszafizetését, a tulajdonos/hitelező úgy döntött, hogy adósság-részvény cserét hajt végre azzal a céllal, hogy a vállalkozás privatizációját követően kiegyenlítse követelése egy részét. Az értékesítés során elért árat figyelembe véve a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a hitelező *„ésszerűen nem számíthatott arra, hogy csődeljárás során többhez juthat hozzá a követeléseiből”*. Következésképpen az adósság-részvény cserét piackonformnak értékelte a Bizottság.

²³

A piacgazdasági befektető elvének érvényesülését akkor is meg kell vizsgálni, amikor az állam hitelezői minőségben cselekszik. Ebben az esetben a piacgazdasági hitelező elvének vizsgálatáról beszélünk.

Vállalatok, eszközök, részvények, épületek és földterület értékesítési folyamata

A versenypolitikáról szóló XXIII. bizottsági jelentés²⁴ útmutatást nyújt arra vonatkozóan, hogyan értelmezi a Bizottság azokat a feltételeket, amelyek alapján úgy tekinthető, hogy az állam piacgazdasági eladóként viselkedik a privatizáció során.

Ha a privatizáció nyilvános részvénykibocsátás vagy **részvények tőzsdei értékesítése** útján zajlik le, akkor általában úgy tekinthető, hogy piaci feltételek mellett történt (mivel az ár piaci ár), és nem tartalmaz állami támogatást. Ezért nem szükséges a Bizottságot előzetesen értesíteni a műveletről. Ezek az eljárások azonban nem mindig alkalmazhatók, és a jelenlegihez hasonló pénzügyi és gazdasági válság közepette a privatizálandó vállalat alacsony értékeléséhez vezethetnek.

Amikor **kereskedelmi értékesítés**, azaz a vállalat egészének vagy egyes részeinek más vállalkozások számára történő, **tőzsdén kívüli** értékesítése útján privatizálnak egy vállalatot, az intézkedésnek a következő kumulatív kritériumoknak kell megfelelnie ahhoz, hogy további vizsgálat nélkül kizárható legyen az állami támogatás, azaz hogy az intézkedés ne essen előzetes bejelentési kötelezettség alá:

- az értékesítésre minden ajánlattevő számára nyitott, átlátható, versenyen alapuló pályázati eljárás alapján kerül sor, melyhez nem fűzik feltételül egyéb lépések végrehajtását, például a pályázati eljárás tárgyát nem képező egyéb eszközök megvásárlását vagy bizonyos üzletek működésének fenntartását;
- a vállalatot/eszközöket a legmagasabb ajánlatot benyújtó ajánlattevő részére értékesítik; valamint
- az ajánlattevőknek elegendő idővel és információval kell rendelkezniük az ajánlat tárgyát képező eszközök megfelelő értékeléséhez.

Ha a kereskedelmi értékesítés nem felel meg ezeknek a feltételeknek, akkor a privatizációt be kell jelenteni a Bizottságnak. Ez különösen akkor van így, ha i. az értékesítésre az egyetlen potenciális vevővel vagy több kiválasztott ajánlattevővel folytatott tárgyalásokat követően kerül sor; ii. az értékesítés előtt az állam, közzvállalkozás vagy állami szerv adósságleírást hajt végre vagy az értékesítés előtt adósság-részvény cserére vagy tőkeemelésre kerül sor (lásd az előző szakaszt az előkészítő intézkedésekről); iii. az értékesítéshez a magánfelek között végbemenő, hasonló tranzakciók esetében nem szokásos feltételeket fűznek.

Egyik esetben sem lehet megkülönböztetést alkalmazni a részvények vagy az eszközök lehetséges vevőjének nemzetisége alapján.

Az állami támogatás kockázatát elkerülendő a privatizációt lehetőség szerint **részvények tőzsdei értékesítése** útján célszerű lebonyolítani. Ettől eltérő esetben a javasolt módszer a **nyílt, átlátható, feltételmentes, versenyen alapuló pályázat**, ahol is a legmagasabb ajánlatot benyújtó ajánlattevő vásárolhatja meg a

²⁴

Letölthető innen: http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=CM8294650.

A versenyen alapuló pályázatra való felhívást **megfelelő módon közzé kell tenni**, azaz ésszerűen hosszú ideig meg kell hirdetni országos lapokban, közlönyökben és/vagy más megfelelő kiadványokban. Ha a privatizáció európai vagy nemzetközi léptékben működő befektetők érdeklődésére is számot tarthat, a pályázatot nemzetközi terjesztésű, rendszeresen megjelenő kiadványokban kell meghirdetni. Az ilyen ajánlatokat az ügyfelekkel Európa-szerte vagy nemzetközi szinten kapcsolatban lévő ügynökökön keresztül is ismertetni kell.

Egy ajánlati felhívás akkor tekintendő **feltételmentesnek**, ha bármely vevő, tekintet nélkül arra, hogy folytat-e üzleti tevékenységet, és annak mi a jellege, általában véve szabadon megszerezheti az eszközöket vagy a vállalatot, és azokat vagy azt saját céljaira használhatja. Az ítélkezési gyakorlat által megerősített, bevett bizottsági gyakorlat szerint²⁵, ha a vállalat értékesítéséhez piaci szereplő által szokásosan nem megszabott feltétel járul, akkor okkal feltételezhető állami támogatás jelenléte. Rendes esetben egy piacgazdasági eladó a legmagasabb áron értékesíti vállalatát, anélkül, hogy az árat csökkentő feltételeket szabna. A vevőt terhelő feltételek létezésekor eseti alapon kell bizonyítani, hogy e feltételek nem eredményeznek állami támogatást.

A feltételek célozhatják például a pusztán spekulációs célú ajánlatok elkerülését vagy az ellenérték gyors és garantált kifizetésének biztosítását. Az ilyen feltételek irrelevánsak az állami támogatás szempontjából, és nem teszik a pályázatot feltételekhez kötötté. Ugyancsak nem teszik a pályázatot feltételekhez kötötté azok a feltételek, amelyek célja a közrend megsértésének megelőzése vagy a környezetvédelem, amennyiben e feltételek pusztán a meglévő, jogszabályban előírt kötelezettségek teljesítését követelik meg.

Másrészről egy pályázat feltételekhez kötöttnek tekintendő (és így állami támogatással járhat), ha a legjobb gyakorlattól eltérve mesterségesen korlátozza a potenciális vevők számát, bármelyikük javára irányítja az értékesítést, vagy megkülönböztetést tesz különböző üzleti stratégiák között. Feltételekhez kötött például az olyan pályázat, amelynek egyik feltétele gyakorlatilag lehetetlenné teszi egy eltérő iparági stratégiát követni szándékozó potenciális befektető számára, hogy pusztán a legmagasabb ajánlati ár kínálatával megnyerje a pályázatot. A Bizottság nem csupán az eladási ajánlatban kifejezetten megjelölt feltételeket vizsgálja meg, hanem a *de facto* feltételeket is.

Az állami támogatás vélelmének elkerülése érdekében a privatizációhoz kapcsolódó (kifejezett vagy *de facto*) feltételeknek olyanoknak kell lenniük, amelyeknek **minden potenciális vevő meg tud felelni, és nem vezethetnek valószínűsíthetően alacsonyabb eladási árhoz.**

Az *Automobile Craiova* ügyben (C 46/2007. sz. bizottsági határozat) Románia a

²⁵

Lásd a Bizottság C 29/1990. sz. (korábbi NN 88./1989. sz.) *Intelhorce SA – Spanyolország* ügyben 1992. március 25-én hozott határozatát (HL L 176., 1992.6.30., 57. o.), a Bizottság C 38/1992. sz. *Alumix – Olaszország* ügyben hozott határozatát (HL C 288., 1996.10.1., 4. o.), és a Bizottság C 73/1997. sz. *Stardust Marine – Franciaország* ügyben 1999. szeptember 8-án hozott határozatát (HL L 206., 2000.8.15., 6. o.). Az Európai Bíróság a C-278/92, C-279/92 és C-280/92. sz. *Spanyolország kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítéletében (EBHT 1994, I-4103., 28. pont.) elismerte ezt az elvet.

termelés integráltsági fokának fenntartására és meghatározott termelési szint elérésére vonatkozó feltételekhez kötötte a privatizációs szerződés odaítélését. A hivatalos vizsgálati eljárás megnyitását követően a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy „*az Automobile Craiova privatizációjához fűzött feltételek az eladási ár csökkenéséhez vezettek, és visszatartottak más lehetséges ajánlattevőket, hogy ajánlatot tegyenek. Ennek következtében az állam lemondott a privatizációból származó bevételekről.*” Hasonlóképpen, a Németország által a *Gröditzer Stahlwerke* tekintetében végrehajtott intézkedésekről szóló 1999/720/EK határozatában a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a vállalat privatizációjára irányuló eljárás nem volt feltételmentes. Az érdeklődő feleknek üzleti tervet kellett benyújtaniuk, amelyben részletes kötelezettségvállalásokat kellett tenniük újonnan létrehozott vagy megmentett munkahelyekre, jövőbeli beruházásokra és finanszírozásra vonatkozóan. Határozatában a Bizottság megállapította, hogy a kötelezettségvállalások befolyásolták a tárgyalások során kialakított vételárat. Következésképpen a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a privatizáció összeegyeztethetetlen állami támogatással járt, és visszafizetést rendelt el.

Ezzel szemben a *Tractorul* privatizációja esetében (C 41/2007) a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a pályázathoz fűzött feltételeket csupán gondossági záradékként foglalták bele a pályázati dokumentációba, azok nem voltak kötelező erejűek, így nem tartották vissza a lehetséges ajánlattevőket, és nem csökkentették az eladási árat.

A privatizáció során az állami támogatási szabályok és elvek betartása, különösen a minden ajánlattevő számára nyitott, átlátható, feltételmentes, versenyen alapuló pályázati eljárás biztosítja az állami támogatási elem kizárását és a privatizációs bevételek maximalizálását célzó megközelítés érvényesítését.

Meg kell jegyezni, hogy a **negatív áron történő értékesítés** speciális esetében (amikor pl. az állam többet költ a vállalat privatizációra való felkészítésére, mint amennyi bevétele a privatizációból származik), a nyílt, átlátható és feltételmentes pályázat önmagában nem elegendő az állami támogatás kizárásához. Ilyen esetben a negatív árat össze kell hasonlítani az állami vállalat egy esetleges felszámolásának (vagy csődjének) eredményével annak megállapítása érdekében, hogy az állam a gazdaságilag legracionálisabb opciót választotta-e, és minimalizálta-e veszteségeit.

Amennyiben állami tulajdonban lévő épületek és földterület értékesítése esetében az állami hatóságok nem kívánnak feltételmentes ajánlattételi eljárást alkalmazni, lehetőség van arra is, hogy az értékesítés tárgyát képező eszközök piaci árát általánosan elfogadott piaci mutatók és értékelési standardok alapján egy vagy több független szakértő által a privatizációs tárgyalásokat megelőzően elvégzett értékbecslés alapján állapítsák meg²⁶.

Nem zárható ki, hogy a részvények tőzsdei értékesítésén vagy nyílt, átlátható és feltételmentes pályázaton kívül más eljárás is biztosíthatja a piactgazdasági eladó elvének érvényesülését és

²⁶ Lásd a hatóságok általi földterület- és ingatlanértékesítés állami támogatási elemeiről szóló bizottsági közleményt (HL C 209., 1997.7.10., 3. o., magyar nyelven: HL 2004. évi különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 143. o.)

azt, hogy az eljárás ne biztosítson előnyt. Amennyiben ilyen eljárást követ az állam, a Bizottság kizárja az állami támogatás jelenlétét. A vevőnek vagy a vállalatnak nyújtott esetleges támogatást kizárandó a tagállamnak biztosítania kell, hogy a nyereségmaximalizálást lehetővé tevő legjobb jogi opciót válassza, melynek bármely alternatívája szuboptimális eredményre vezetne.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

- A belső piac védelme érdekében minden körülmények között **biztosítani kell az állami támogatási szabályok betartását**²⁷. Ez a kötelezettség az EUMSZ-ből fakad, és minden tagállamra vonatkozik.
- A Bizottság erőteljesen ösztönzi a tagállamokat arra, hogy az állami vállalatoknak nyújtani szándékozott minden állami támogatás esetében vegyék igénybe a **prenotifikációs eljárást**. Ezen eljárás során arról is tanácsot kérhetnek, hogy egy adott intézkedés állami támogatást tartalmaz-e, vagy sem.
- Amennyiben az intézkedés bejelentésköteles, **a bejelentésnek a lehető legteljesebbnek és legrészletesebbnek kell lennie**. A Bizottság engedélyező határozatát megelőzően nem szabad az állami támogatást végrehajtani (**felfüggesztési kötelezettség**).
- A Bizottság erőteljesen ösztönzi a tagállamokat arra, hogy **versenyen alapuló pályázati eljárást**, illetve lehetőség szerint a legjobb gyakorlatot követő nyilvános részvénykibocsátást vagy tőzsdei részvényértékesítést alkalmazzanak a privatizáció bármely formája esetén, beleértve az épületek és a földterület értékesítését is. Ezáltal biztosítható a lehető legteljesebb mértékben, hogy a privatizáció során érvényesüljön a bevételmaximalizáló megközelítés és a jogbiztonság.
- Jelentős mértékű privatizáció szándéka esetén a Bizottság erőteljesen ösztönzi a tagállamokat arra, hogy idejekorán alakítsanak ki az államigazgatás minden szükséges szintjére kiterjedő, **átfogó stratégiát** az állami vállalatokkal kapcsolatban (privatizáció vagy sem, szerkezetátalakítás vagy sem). Ennek nyomán lehetőség nyílik arra, hogy az állami támogatás szempontjából esetlegesen problémás esetek még idejében azonosíthatóak legyenek. Érdemes továbbá megfontolniuk a tagállamoknak egy olyan **központi kapcsolattartó pont** kijelölését, amely az állami támogatással és az állami vállalatokkal kapcsolatos kérdésekben biztosítaná a kommunikációt a Bizottság és a tagállam között.

²⁷

Az állami támogatási szabályoknak való megfelelés nem érinti a más releváns uniós szabályoknak, így a belső piaci szabályoknak való megfelelésre vonatkozó kötelezettséget.